

Diedáhus 28.3.2022

Juohke bajásgeassinsuorggi ámmátolmmoš galggašii dihtomielalaččat ollašuhttit demokratiija- ja olmmošvuoigatvuodabajásgeassima iežas barggus –

Demokratiija- ja olmmošvuoigatvuodabajásgeassima buorit geavadat čohkkejuvvojedje mitalussan

Demokratiija- ja olmmošvuoigatvuoda dilli -fidnu kártii demokratiija- ja olmmošvuoigatvuodabajásgeassima beaiveruovttuin, skuvllain ja oahppolágádusain. Diehtu čoggui badjel čuođi fitnu ja geavada birra, main stuorámus oassi gieđahalai demokratiijabajásgeassima.

Buorit geavadat gávdnojedje neahtás ozadettiin ja tipssaid vuodul ja dain hábmejuvvojedje mitalusat jearahallamiid vuodul. Mielde ledje sihke suoma-, ruoŋa- ja davvisámegiela fidnoovdamearkkat. Maiddái bealjehis ja mearkagiela mánáid ja nuoraid árgabeaivvis ohccojuvvojedje buorit ovdamearkkat, muhto dat eai gávdnon. Fidnuin ja buriin geavadiin čohkkejuvvojedje oktiibuot 34 mitalusa demokratiija- ja olmmošvuoigatvuodabajásgeassimis, mat leat almmustahtton [Oahpahusráđđehusa neahttasiidduin](#) suoma-, ruoŋa- ja davvisámegilli. Mielde lea maiddái mearkagiela ovdanbuktin ášši birra.

Positiiva loahppasátnin sáhtta lohkat, ahte ovdamearkkain bođii ovdan áddejupmi dan birra, ahte demokratiija- ja olmmošvuoigatvuodabajásgeassimis ii geahččaluvvo olahit dušše mánáid ja nuoraid kompetánssa stuorrin baicce maiddái servodaga, institušuvnna ja servošiid ovdáneapmi, nuppástus ja oahppan.

Mánnggain demokratiijabajásgeassima fidnuin bohte ovdan buot mánáid ja nuoraid váikkuhanvejolašvuodát, muhto maiddái ovddasteaddjivohta ja gulahallan mearrideaddjiiguin. Mánnggain fidnoovdamearkkain nuppástusa geahččaledje oažžut áigái servošis ja viidábut servodagas.

Olmmošvuoigatvuodabajásgeassinfidnuin bohte ovdan dieđu lasiheapmi, fuomášumi gidden dakkár bajásgeassin- ja oahppobirrasiid doaibmakultuvrii, mii gudnejahtta olmmošvuoigatvuodaid ja olmmošvuoigatvuodaid ollašuhttin, mii fámuiduhtta mánáid ja nuoraid. Ovdamearkkat bukte bures ovdan ON olmmošvuoigatvuodabajásgeassima julggaštusa kriteraid.

Fuola bovttii dat, ahte doaibma lei dávjá ovttaskas bajásgeassiid duohken, geain gávdnu motivašuvdna, iige dat danin olat buot servoša mánáid ja nuoraid. Doaibma lea rašes dásis, jus demokratiija, olmmošvuoigatvuodát ja riekti oažžut iežas oaiviliid oidnosii eai

leat čatnon organisašuvnna doibmii ollislaččat, jeavddalaččat ja ovdáneaddji vugiin. Seammás lea buorre dovdat daid bajásgessiid barggu árvvu, geat leat aktiivvat ja geain gávdno motivašuvdna, ja maddái smiehttat mo sin barggu sáhtašii doarjut ja buktit bissovaš oassin organisašuvnnaid doaimma.

Fidnu ollašuttui oassin vuoigatvuodaministeriija koordineren riikkaviidosáš demokratiiprográmma ([Kansallista demokratiaohjelmaa](#)), oahpahuš- ja kulturministeriija Oikeus oppia -prográmma ([Oikeus oppia -ohjelmaa](#)) ja demokratiija- ja olmmošvuoigatvuodabajásgeassima ovddideami bagadanjoavkku ([Demokratia ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittämisen ohjausryhmä](#)) barggu.

Fitnu ollašuttit: Nuoraidutkamušsearvi rs., oaiveovddasvástideaddji áššedovdin spesiáladutki, FD Anu Gretschel. Oasseollašuttin Suoma nuoraidsuorggi gáhttoorganisašuvdna Allianssi ja máhttinguovddášdoaimmi Koordinaatti, Oulu gávpoga čuvgehus- ja kulturbálvalusat. Fitnu giellan geavahuvvojedje suomagiela lassin mearkagiella, ruođagiella ja davvisámegiella.

Lassediehtu fitnu birra: [Nuoraidutkamušsearvi neahttasiidduin](#), sihke #Demokratia2025, #Ihmisoikeudet, #Oikeusoppia.

Lassedieđut:

Spešiáladutki, FD Anu Gretschel, Nuoraidutkamušfierpmádat
anu.gretschel@nuorisotutkimus.fi, t. 040 516 9189